

SECCIÓ FILOLÒGICA

GERMÀ COLÓN I DOMÈNECH

Presentat per Antoni M. Badia i Margarit

Al començament del curs 1948-1949 féu la seva entrada a la Universitat de Barcelona un estudiant de vint anys que s'incorporava al tercer curs de filosofia i lletres per fer-hi l'especialitat de filologia romànica; era Germà Colón.

Nascut el 30 de novembre de 1928 a Castelló de la Plana, on havia estat en contacte amb la benemèrita Societat Castellonenca de Cultura, de seguida destacà entre els seus companys de promoció pel seu afany de formar-se, per la seva inquietud intel·lectual i pel seu valencianisme vehement. Puc donar testimoni de la seva magnífica trajectòria com a estudiant universitari i de l'afecte que professava —i professa— als seus mestres barcelonins. Llicenciat el 1951, proseguí estudis de romanística a Lovaina —on conegué la que un dia esdevindria la seva muller— i a Zuric. Entre 1951 i 1953 fou ajudant a la nostra Universitat de Barcelona. Mentrestant, un dia de 1952 agafàvem tots dos el tren cap a Madrid; ell hi defensà la seva tesi doctoral sobre el vocabulari castellanenc i jo m'hi estrenava com a director de tesis —naturalment, les lectures de tesis encara no es feien a Barcelona; per això érem a Madrid. Però la Suïssa dels grans romanistes —Gauchat, Jud, Jaberg, Wartburg i Steiger, entre d'altres— tornà a seduir Germà Colón, ara ja definitivament, i el 1954 s'instal·là a Basilea com a col·laborador i redactor del diccionari etimològic francès de Walther von Wartburg i com a lector d'espanyol a

la Universitat. Allí conegué les diferents etapes de la docència universitària fins a assolir la de catedràtic numerari, el 1967. I ja no és lluny el dia que, administrativament, hi conclourà la seva llarga carrera d'ensenyament i de recerca.

Per les seves contribucions a la filologia catalana, l'any 1964 la Secció Filològica el proposà a l'Institut com a membre corresponent a Suïssa. A Basilea, s'ha llançat a fons en la seva tasca professional, i avui tothom en parla com del creador d'una veritable escola. Que ho diguin, si no —i només n'esmento una mostra—, els seus deixebles suïssos que han tingut a cura diversos volums de la col·lecció «Els Nostres Clàssics».

En el camp de la investigació, Colón ha aplicat una sagacitat poc corrent a un doble vessant, sense que això vulgui dir que hagi oblidat d'altres camps del treball científic. La lexicografia i l'etimologia, l'un; les edicions de textos, l'altre. En el primer, els mots i l'origen dels mots, s'ha convertit en un dels nostres primers especialistes, i ha publicat un llarg enfilall d'estudis monogràfics amb una documentació extraordinàriament rica, analitzada amb agudesia i amb esperit crític. En diverses ocasions ha reunit en volums uns quants d'aquests estudis, cosa que li ha permès de fer-hi unes ajustades consideracions de conjunt, i penso sobretot en el seu llibre intítulat *El lèxic catalán en la Romania*, de 1976. Subratllaré dues altres publicacions, llibres seus: *La llengua catalana en els seus textos* (dos volums, 1978) i *Panorama de la lexicografia catalana*, en col·laboració amb Amadeu Soberanas (1986).

No cauré a la temptació d'enumerar els seus treballs monogràfics, articles en revistes científiques, comunicacions a congressos i aportacions a miscel·lànies d'homenatge; us fatigaria massa i sempre arribaríem a la mateixa conclusió: Germà Colón ocupa un lloc envejable en la prelació dels conreadors de la filologia romànica i, no cal dir-ho, de la catalana.

Pel que fa a les edicions de textos, em plau de recordar que, entre les de textos catalans, Colón ens ha donat versions acurades d'un *Llibre d'hores*, 1960; dels *Furs de València*, diversos volums entre 1970 i 1990; del *Llibre del Consolat de Mar*, diversos volums entre 1981 i 1987, i del *Liber elegantiarum* de Joan Esteve, 1988.

És ben clar que tota aquesta tasca entra plenament en el camp temàtic de la Secció Filològica de l'Institut. L'obra de Colón que acabo de repassar en tan pocs minuts implica llargs anys de dedicació i d'esforços, i ja justificaria de sobres l'acord de la Secció Filològica de

proposar-lo com a membre numerari, quan, de més a més, i com ja he dit, fa prop de trenta anys que pertany formalment a l'Institut —com a membre corresponent—, sense comptar que, de cor, hi pertany de molt abans.

Però jo encara voldria completar aquesta breu presentació de Germà Colón adduint un aspecte important de la seva intensa activitat —que acaba de fer el pes—: la seva dedicació als temes valencians; llengua, literatura, història i cultura, i política lingüística i tot, són tants d'altres sectors de la temàtica i de la problemàtica valenciana que han atret insistentment els interessos científics del nostre candidat a membre numerari. En són prova una llarga sèrie d'articles sobre el valencià, alguns d'ells recollits en el volum *Problemes de la llengua a València i als seus voltants* (1987). Colón s'ha vist immersit *velis nolis* en les qüestions suscitées en els darrers temps sobre la consistència estructural del valencià, que no pocs voldrien convertir en una llengua independent, i sobre la pertinença del valencià a la llengua comuna total.

Nomenat membre del Consell Valencià de Cultura el 1989, s'hi ha fet famós perquè no hi ha ocultat mai les seves idees sobre la catalanitat del valencià, que de més a més ha provat amb arguments filològics irrefutables. Em consta que, quan assisteix a una sessió del Consell Valencià de Cultura, les secretàries, així que el veuen arribar, li diuen: «Quina sort, avui parlarem valencià, perquè quan vostè no hi és, aquest Consell només parla en castellà».

Més encara, el seu prestigi reconegut l'ha fet creditor d'un respecte absolut en tots els cercles culturals del País Valencià, sense distinció de matisos ideològics o polítics. Romanista altament considerat, lexicògraf i etimòleg de primera categoria, mestre com pocs en la delicada tasca d'edició de textos, inquiet per trobar-se sempre al corrent dins l'abundosa bibliografia de la romanística, professor de mestratge reconegut per tots els qui han passat per les seves aules o s'han format amb ell en les tècniques de la romanística, home d'enteresa a l'hora de puntualitzar les coses referents al parlar valencià...; totes aquestes qualitats i moltes més que ometo fan de Germà Colón un element important dins la Secció Filològica.

És per això que, en nom de la Secció, tinc l'honor de presentar-lo al Ple de l'Institut, perquè aquest es digni convertir l'antic membre corresponent de 1964 en membre numerari el 1993.